

సత్యాన్ని ఆమెకు దూరంచేసింది. సత్యం చదువులో ప్రథమతరగతికి చెందినవాడు. గుణాలలో ఉన్నతమైనవి. ఆయితే సత్యంపేరు కామాక్షికి కఠోరంగా వినబడుతోంది. ఎప్పుడైనా కలసినప్పుడు ఆస్థాయింగా సత్యం మాట్లాడినప్పుడు పనివున్నట్లుగా మాటలు తొందరగా ముగించుకొనిపోయేది. ఈ పరిస్థితుల్లో సత్యాన్ని యెలా వివాహమాడుతుంది?

కుటుంబం ఆర్థికపరిస్థితులు, ఆఫీసుకు నడిచి వెళ్లి వస్తూండడం, కామాక్షిని కొంతవఱకు ప్రంగతీసేయ్. కాని ఆమె మంచినదవడి ఆమెకు కొంత బలాన్ని చేకూర్చింది. ఆనాడు ఆఫీసు మేనేజరు నెలవుల్లో వుండటాని కామాక్షి ఆపని నిర్వర్తించవలసి వచ్చింది. తనపని తొందరగా ముగియటంమూలాన్ని ఆమె తీరికగా కుర్చీవరం డాలో వేసుకొని ఐదోగంటకు నిరీక్షిస్తూ కూర్చుంది. పని లేకపోవడంచేత ఆఫీసు బంట్లోతు మేనేజరుగారు తనను యింటికి రమ్మన్నారని చెప్పి వెళ్ళిపోయేడు. ఇంక ఆఫీసులో శేషు, కామాక్షి మిగిలేరు.

శేషు, కామాక్షివున్న వరండాలోనికి వచ్చి "ఏమండీ రెండుమూడు దినాలనుండి అదోలా కనబడుతున్నారు. కారణం తెలుసుకోవచ్చా" అన్నాడు. తను తెచ్చిన ప్లాస్కూనుండి కాఫీ కప్పులో పోస్తూ.

"ఎంతేదని" ముఖావగా పూరుకుంది.

సరైన జవాబు రానందున ఆనవసరంగా అడిగినందున తీమాపణచెప్పి కాఫీకప్పు ఆమె ముందు వుంచేడు. కాఫీ తీసుకోకపోతే ఏమనుకుంటాడనే వుద్దేశంతో తీసుకుంది. ఏవేవో ఆఫీసు విషయాలు కొంతవఱకు మాట్లాడినపిమ్మట "మాయిల్లు యెక్కడండీ" అన్నాడు.

"ఇక్కడికి అరమైలు దూరముందండీ" అంది దూరాన్ని తలచుకొని భయంతో.

"పాపం నడక చాల కష్టమే" అన్నాడు సానుభూతి కనబరుస్తూ.

"ఎం చేస్తానండీ? దగ్గరలో యిల్లు దొరకలేదు. దొరికినాయే ముప్పైరూపాయిలో యిచ్చుకోవాలి. అందుకనే ఎంత కష్టమైనా నడచివస్తాన్నానండీ" అంది. తన కష్టాలను తెలియజేస్తూ.

"మా యిల్లా దూరమేనండీ. భట్రాజువారి వీధిలో" అన్నాడు తనవునికిని తెలియబరుస్తూ.

"అలానా! అక్కడను దగ్గరలోనే తూర్పుగా వుంది మాయిల్లు" అంది.

"అలానా మాకు దగ్గరలోనేనా" అన్నాడు చిరునవ్వుతో.

"మీ తల్లిదండ్రులు యిక్కడేనా" అని ప్రశ్నించింది.

"లేదండీ మావారు బరంపురంలో ఉన్నార ఒక్కడేనే హోటల్లో భోజనం చేస్తున్నాను" అంటూ "మీకు యిచ్చట యెవరున్నారు?" అని లిరుగు ప్రశ్నవేశాడు.

"తల్లి తండ్రీ, తమ్ముడూ నేను అంతే మా కుటుంబం. నా పరిస్థితి వేరులెండి" అని క్రింది పెదవి కఠచి విరక్తిగా తెలియజేసింది.

"ప్రతివారికి యేదో వుంటుందిలెండి దానికి అంతగా నిస్పృహచెంద నవసరంలేదు. నా పరిస్థితి అంతేనండీ" అన్నాడు.

విదుగంటలయింది. ఆఫీసు స్వీపరు తిలుపులు మూయగానే వీరు యింటికి బయలుదేరారు. ప్రతిదినం ముందుగా సైకిలుమీద వెళ్ళిపోయే శేషు, కామాక్షితో మాట్లాడుతూ కలసివెళ్ళాడు వీధి చివరనుండే ఆనవాలగా యిల్లు చూపెట్టూ. "ఎప్పుడైన వస్తూండుడని" చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

శేషు యింటికివచ్చినతరువాత ఆమె విషయం అలోచించేడు. ఆమె వినయవిధేయతలు, ఆ ముఖవర్చువు శేషు హృదయాన్ని హత్తుకొని పోయేయ్. ఆమె ఆభిమానాన్ని సంపాదించాలనే వుబలాటం అధికమైంది.

అదినారం ఉదయం కామాక్షి ఆహ్వానంపై ఆమె యింటికి వచ్చేడు వీధిలో నిల్వొలివుండగా సత్యమూర్తి చూసి ఓహో శేషుగిరావుగారా దయచేయండని ఆహ్వానించేడు. శేషుకి ఆశ్చర్యం వేసింది.

కామాక్షియిల్లు కాదనుకున్నాడు. సత్యమూర్తికి శేషు చిరుపరచితుడు. ప్రతిదినం యిద్దరూ యెక్కడో ఒకదగ్గర కలుస్తూనేవుండేవారు.

"ఏమండీ అలా నిలుచున్నారే? లోనికి రావచ్చు మీగురించే కాబోలు కామాక్షి యెదురు చూస్తోంది. ఎవరో అనుకున్నాను" అన్నాడు.

శేషుకి ఆశ్చర్యం కలిగింది. కుర్చీలో కూర్చో
మన్నాడు. కూర్చున్నాడు.

“అమ్మ కామాక్షీ! అదిగో, కేవగిరిరావు
వచ్చేరు.” అని పిలవగానే కామాక్షి వచ్చింది.

“ఎవరో అనుకున్నాను. ఈయన నా చిర
పరిచితుడు” అని తన పరిచయాన్ని తెలియ
జేసేడు.

శేషు ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

“అంతేనండి అక్కడప్పుడు జీవితంలో యీ
లాంటి సంఘటనలు జరుగుతుంటాయ్” అంది
యెదురు కుర్చీలో కూర్చోని.

కొంతవరకు సత్యమూర్తి వారి మాటల్లో
మాటలు కలిపి తరువాత పనుందని వెళ్లిపోయేడు.

అప్పటినుండి శేషు ప్రతిదినం కలసినట్లు వెళ్లి
పోతూండేవాడు. ఆ మె విషయవిధేయతలు, సం
స్కృతి అన్నింటికీ మించిన ఆ మె యవ్వన
విలాసం మేళవించి అతన్ని సమ్మోహితుడిని
చేశాయి.

సత్యమూర్తి మాటల్లో శేషు వివాహవిషయమై
తెలియజేయడం మూలాన్ని శేషుకు కామాక్షి
ప్రపంచం అయింది. అదోలాంటి ఆత్మీయభావం
ఆమెకు కలిగింది. ఇది కేవలం స్నేహరూపం
గానే వుంది.

తరచు శేషు కలయిక చేత సత్యమూర్తి భార్యకు
అతనిపై మంచిభావం కలిగింది. అతను అవివా
హితుడవటం మూలాన్ని ఒకే ఆఫీసులో పని
చేస్తూండటంవలన కామాక్షిని యిచ్చి వెళ్లి చేస్తే
యీదూజోడుగా వుంటుందని భావించి సత్య
మూర్తిలో చెప్పింది. సత్యమూర్తికూడ కాదన
లేక పోయేడు.

* * *

తన పుట్టినరోజును కామాక్షి కొందరు స్నేహి
తులను విందుకు ఆహ్వానించింది. వచ్చినవారిలో
శేషు, సత్యంకూడ వున్నారు. సత్యం విద్యా
వంతుడే కాకుండా మంచి రచయిత. కామాక్షికి
సాహిత్యం అంటే మంచి అభిలాష. అందరికీ
లతోపాటు సత్యం కథానికలు చూస్తూంటుంది.
సత్యం పాఠకులదృష్టిలో మంచి రచయితగా
యెన్నికైనా, ఆమె కంతగా నచ్చలేదు. ఇది
కేవలం వ్యక్తిపై యుండే హేనుభావంమాత్రమే.

కామాక్షికి వివాహం ఒక తీరని సమస్యయై
కూర్చుంది. ఇటు తనను అమితంగా ప్రేమించి
తన అవసరాలను తీర్చేవారిని వివాహమాడటమా
లేక ఆమె తల్లి తండ్రులు నిర్ణయించుకున్న
వానిని వివాహమాడటమా అనేది వేధిస్తోంది.

ఆమెను శేషుకి యిచ్చి వివాహం చేయాలనే
పట్టుదల సత్యమూర్తి భార్యకు వుంది. ఒకనాడు
కామాక్షి యింట్లో లేచుకుపోతూ శేషు
వచ్చేడు. అదే సమయం అని ఆ మాటలు యీ
మాటలాడి వివాహ విషయంలోకి దికి “నీకే
వైన మేళికం వుందా?” అని ప్రశ్నించింది.
తాను కోరింది ముందుగా ఆమె అడిగినందుకు
సంతోషించి “అదేనండి మా మేనమామ కూతురు
వుందిని” చెప్తూ “అయినా నాకు యేమాత్రం
యిష్టంలేదని” కామాక్షితనది కాకబోతుందనే
భయంతో చెప్పేడు.

“కామాక్షి నీవు ఒకే ఆఫీసులో పనిచేస్తుండటం
యిద్దరికీ యీదూజోడుగా వుందికాబట్టి దాన్నిచ్చి
వెళ్లి చేయాలని వుంది. ఆతరువాత యిద్దరు
మా యింట్లో వుండవచ్చని తన అభిప్రాయాన్ని
క్లుప్తంగా చెప్పింది. శేషుకు తన వాంఛించిన
యవతంతో వివాహం జరుగుతుందని సంతోషించి
“వచ్చే ఆదివారం మావూరు వెళ్లి మా అమ్మను
ఓప్పించి మీకు తెలియజేస్తా” నన్నాడు. ఇంకెవరి
గురించి చూడమండనే భావంతో “ఏదో వేగం
గా తేల్చేయ నాయనా” అంది ఆశతో.

రాత్రి కూతురుతో యీ విషయాన్ని తెలియ
పర్చింది తల్లి. కాని ఆమెకు యేదీ వెచిక్కడం
లేదు.

ఆదివారం అనుకున్నట్లే శేషు యింటికి
వెళ్లేడు. అంతరుముడే మూచా వాచా తల్లి
తండ్రులకు శేషు నంగతులు తెలిసి వచ్చిరావడం
తో దూయబట్టుకున్నారు. అతను అనుకున్నది
తారుమారైందనుకున్నాడు. “ఏంరా బాబూ
బంగారంలాంటి మేనరికాన్ని యింట్లో పెట్టుకొని
ఏదో కిరస్తానీ చదువు చదివి వుద్యోగం చేస్తున్న
దాన్ని వెళ్ళాడూనంటావేంటి? అది తల్లి.

శేషు తన అభీష్టాన్ని తెలియపర్చేడు.
“అలాకాదు. ఉద్యోగంలేదు సద్యోగంలేదు.
నీవు యెక్కడకు వెళ్లేదానికి వీళ్లేదు. ఒక్కగాని
ఒక్కడవు ఈ ఆస్తి యెవరు తినాలి? అదీగాక

నీ మేనమామ కొంత పొలాన్ని యిస్తున్నాడు. ఇక్కడేవుండు” అని బోధించింది. ఆ బోధనలు అతని చెవికి సోకడంలేదు. ఎటుమానినా కామాక్షి ప్రతిబింబించింది.

“అది పనికిరాద” న్నాడు తైర్లంగా.

ఇక్కడే ఉండిపోవాలి. రెపే నీ వుద్యోగానికి స్వస్తి చెప్పేయని పట్టుపట్టింది తల్లి.

చిన్ననాటినుండి పెంచి పెద్దవానిగా చేసిన తల్లిదండ్రులు ముఖ్యమా? మధ్యవచ్చి అక్కడంప బడిన కామాక్షి ముఖ్యమా? ఏనాటివో పిచ్చి నమ్మకాలతో జీవితాన్ని నాశనం చేసుకోవడం టారే? గాని, సుహృదయమైన కామాక్షివైపు మొగ్గరు. కామాక్షి హృదయం తెలిసినవారెవరూ ఆమెను కాదనలేరు. ఆయినా తల్లి బలవంతం మూల్యాన్ని తన స్వాతంత్ర్యాన్ని మట్టిపాచుచేయ వలసివస్తోంది. మేనమామ కూతుల్ని చేసుకోకపోతే ఏ నయ్యోగ్యోయ్యో చూసుకుంటానంది తల్లి. కామాక్షివల్ల కన్నతల్లిని ఆత్మహత్యపాలు కావించటమా అని యెన్నో ఊహలు రాత్రంతా అతని బుర్రలో తిరిగేయే. తెల్లవారింది. రాత్రంతా నిద్దరలేక కళ్లు యెఱ్ఱబారివై.

“శేషా తొందరగా కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని కాఫీకిరా నాయనా” అంది.

కాఫీ తీసుకున్నాడు. చేతి సంచీలో బట్టలు సర్దుతున్నాడు.

“అప్పుడే యెక్కడికి ప్రయాణం?” అంది సంచీ విడిచినూ తల్లి.

“పట్టణానికి ఉద్యోగంలో చేరా”లన్నాడు.

“నీ వుద్యోగంవద్దూ ఆర్జనావస్తు ఆపనికి రాజీనామా యిచ్చి యిక్కడే పొలం చూసుకో. మీ నాన్న పెద్దవారైనారు,” అని భీష్మించుకు కూర్చోంది. శేషుడు యెటు పాలుపోలేదు.

కామాక్షి ఆఫీసునుండి యింటికి రాగానే శేషుడుగిరించి తల్లి ప్రశ్నించింది. “తను రాలేదని యేదో ఆటంకం వచ్చిందని సెలవు పొడిగించే” డంది

ఆ రాత్రి కామాక్షికి నిద్రరాలేదు. శేషు పరిస్థితులు కలవరపెట్టున్నాయ్. కలసాచ్చిన మేనరికాన్ని వదలి వుద్యోగం చేస్తున్న తను వివాహం చేసుకోడావికి వాని తల్లిదండ్రులు ఒప్పుకుంటారా? తను అన్నాడేగాని తీరా వివాహం

చేసుకుంటే తెలిసినవారు బంధువులు యేమనుకుంటారు? వ్యామోహంతో పెండ్లి చేసుకున్నారని నిందిస్తారు. ఒహవేళ పెండ్లాడినా శేషుమా యింట్లో వుంటాడా? తనతోకూడ వుద్యోగం ఒకే ఆఫీసులో పనిచేయనిస్తాడా? అలా యెన్నటికిని జరగదు. మాగురించి వాని తల్లిదండ్రులను వదలిస్తే లోకం యేమనుకుంటుంది? వివాహానంతరం ఉద్యోగం విడిచి తనతోకూడ రమ్మనమంటే తన కుటుంబ విషయం యేంగాను. తండ్రిమాడా రిటైరయినారు. ఈలాంటి పరిస్థితుల్లో శేషును వివాహమాడవోవడమే ఉత్తమమని నిర్ధారించుకుంది. ఆ విషయం తల్లిదండ్రులతో చెప్పగానే వారికి కష్టం కలిగింది.

ఆమె ఆఫీసుకు వెళ్లగానే టేబిల్ మీద పసుపు రంగు కవరు వుంది. తన పరిచితులకు వివాహం అనుకుని శుభలేఖ తెలిచింది. ఆశ్చర్యపడలేదు. ఆమె అనుకున్నట్లు జరిగింది. శేషుకు రాజామణికి 15 వ తారీఖుకు వివాహమని. ఆఫీసు మేనేజరు ఆమెను పిలిచి శేషు వుద్యోగానికి రాజీనామా లేఖ పంపేడని అందుతో శుభలేఖకూడ పంపేడని తెలియపరచేడు.

సాయంత్రం కామాక్షిని చూడగానే తల్లి దండ్రులకు యేదో సంశయం కలిగింది. ఏవేవో మాటలు చెప్పి శేషు విషయమై ప్రశ్నించగా టేబిల్ వై వదలేసిన శుభలేఖ అందించింది. వారికి మేరలేని ఆశ్చర్యం కలిగింది. “ఇక్కడ ఎన్ని మాటలు చెప్పేడే” అంది తల్లి ఉక్రోశంతో.

“నేచెప్పేను కాదమ్మ! అది లాభంలేదని.”

“అవునుతల్లీ నీవు చెప్పింది నిజమే అయితే మా బాధ వేరమ్మ” అంది తల్లి. అనుకోని విషయాలు జీవితంలో జరగటం మూల్యాన్ని మన పరిస్థితులు తారుమారుగా వున్నాయ్ అంది.

అప్పుడే యింటి గడపలెక్కివస్తున్న సత్యానికి యీ మాటలు వినబడ్డాయ్. “అవునండి ఖర్చు అంటే యిదేనండి. ఎంతటివారికైనా పరిస్థితులు సుముఖంగా వున్నా చివరికి అదృష్టం—వాగుండాకపోతే అవి యెదురుతిరుగుతాయ్” అన్నాడు వేదాంతిలా. తలుపు తెరచుకొని లోనికి ప్రవేశిస్తూ.

శేషు వివాహంనాటికి చేరేలా అభివందనాలతో కొన్ని బహుముతులు పంపింది కామాక్షి.

సత్యం మాటలు కామాక్షి హృదయానికి నాటు కున్నయ్యే.

“అవును నాయనా నీమాట నిజమే. అయినా నా యిన్నిమాటలు చెప్పి యింత మోసగిస్తారని యెవరనుకుంటారు?” అంది విచారంతో తల్లి.

“ఏం కామాక్షి! జీవితం అంటే యింతే కదూ! గొట్టె కసాయివాడినే నమ్మినట్లు అమాయకులు మోసగాళ్లను పెచ్చుగా నమ్ముతారు.” అన్నాడు కూర్చోలో కూలబడతూ.

“అయినా అందుకు నీవంతగా విచారించనవసరంలేదు. ఇది లోక సహజం. మానవ జీవి

తంలో యీలాంటి సంఘటనలు యెన్నో జరుగుతాయి. గత జల సేతుబంధనం” అన్నాడు.

“ఇంక గడచినదానికోసం కన్నీరు కార్పడం కన్న తెలివితక్కువ వేరే లేదు.” అన్నాడు తన కన్ను సాహిత్య జ్ఞానంతో.

తన తప్ప తెలుసుకున్న కామాక్షికి జవాబు చెప్పే శక్తి లేక బొటబొట కన్నీరు కార్పి స్వీయ తలవంచుకుంది.

ఆ మెలోని మార్పును సత్యం గ్రహించి, స్తబ్ధుడై యెదురుగుండా మామిడిచెట్టువైపు చూస్తూ నుంచున్నాడు.

నిత్యజీవితంలో విజ్ఞానం

దీప్య రక్ష

గుంటుపల్లి రాధాకృష్ణమూర్తి

వ్రదలు మహారాష్ట్రలో వచ్చి మనుష్యులను జలగర్భంలోకి తీసుకుపోతాయి. కరువులు వికటాట్టపోసంతో మానవజాతిని ముట్టడించి హత మార్చిపోతాయి. రోగాలు “ఎపిడెమిక్” రూపంలో వచ్చి లక్షలాది ప్రజలను ఆహుతి చేసుకుంటాయి. ఈ మధ్య అణకెక్కి మనిషి ప్రాణాలను గుప్పిల్లో పెట్టుకు మార్చున్నది.

ఈ అనాంతరాలనుంచి మనిషికి మోక్షంలేదా అంటే దృఢసంకల్పం ఉంటే మార్గాలను కొదవే లేదు అని చెప్పాలి. మన దేశంలో అందరూ నేదాంతులే. యావనం, బలం, ధనం ఉన్నంత కాలం మనిషి అహంభావంతో వర్తిస్తాడు. కాటికి క్రాళ్లు చాచినప్పుడు భగవద్దీత ఆరంభిస్తాడు, “వృద్ధనారీ పతివ్రత” అన్నట్లు జీవితం అంటే భగవద్దీత్యభావం “శివుడి ఆజ్ఞ తేనెది చీమ అయినా పట్టదు” అంటారు మన కర్మ ఎలాగుంటే ఆలా జరుగుతుంది అని వైరాగ్యం.

ఏమండీ మన దేశంలో ఎన్నడైనా బాగున్న మనిషి డాక్టరుదగ్గరికి వెళ్ళటం చూశారా? వైగా దుండుముక్కలా ఉన్న మనిషి డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్ళే మనం ఎగతాళి చేస్తాంకూడా. అలాగని మనుష్యులందరూ డాక్టరు దగ్గరికి పరుగెత్తాలని కాదు. ప్రతీ మనిషిలోపల ఏదో జబ్బు

ఉన్నదని అనుకోవాలనీ కాదు. మనిషిపైకి బాగున్నట్లు కనపడినా, ఒక్కొక్కప్పుడు ఏదైనా జబ్బు తొలిదశలలో ఉంటే ఉండవచ్చు. లేక పోతే, కళ్ళజబ్బు ఉండవచ్చు. కాకపోతే విటమిన్లలోపాన్ని సూచించే లక్షణాలు కొన్ని కనపడవచ్చు. ఇటువంటివి తెలుసుకుని ముందుగానే జాగ్రత్త పడడానికి హెల్త్ చెక్ చాలా అవసరం. మాట కరసకీ, త్తయరోగం ఉన్నదా, అది ఎన్నోరోజులు లోలోపలే దాగి, వృద్ధి పొందుతుంది. త్తయరోగుల బాధలు ఇన్నీ అన్నీ కావు గదా! మనిషి ఉద్యోగం చెయ్యలేడు. చెయ్యగలిగినా, త్తయరోగి అని తెలిస్తే ఉద్యోగం చెయ్యనివ్వరు. మరి భార్యాబిడ్డల గతి ఏం కావాలి? ముందుగానే తెలుసుకుని, నయం చేసుకోవాలి కే హెల్త్ చెక్, మాస్ ఎక్స్ పేరే పంటివి ఉపయోగ పడతాయి.

మనలాంటి అశ్రద్ధమనుష్యులనుమానే కాబోలు, ప్రకృతి రోగాలు రాకుండా కాపాడుకునే శక్తిని మనలోనే ఇవిడ్పింది. మనిషి రాళ్ళు తిని హరించుకోవాలి అంటారు కదూ? రాళ్లమాట ఎలాగున్నా, విషక్రిములను మాత్రం మింగి హరించుకోగలడు, గతంలో గరళాన్ని ఇసుకమ్మ కున్న శివుడిలా.